

Zaterdag

den 4 December.

NIEUWSTUDDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

BALTIMORE den 13 *october*. De heer de Lafayette is den 7 alhier aangekomen. De nationale garde was onder de wapenen en droeg zijn afbeeldsel op een wit lint gedrukt. De markies is in triomf door alle de straten gevoerd. Hij was in het zwart gekleed en op eenen met vier paarden bespannen en rijk uitgedosten zegewagen gezeten. Alle de vensters waren met welgekleede vrouwen voorzien, welke met hare witte neusdoeken wuifden. De geheele stad was des avonds verlicht; behalve de consularen van Frankryk, Spanje, en Engeland, en behalve de huizen der kwakers, die niemand eenige eer bewijzen.

In weerwil van zoo vele eerbewijzen, wil de heer de Lafayette, in het aanstaande voorjaar, naar Frankryk terug keeren. Hij is intusschen, den 11, met Washington terug gekeerd, na de revue over de nationale garde te hebben gehouden.

DUITSCHLAND.

WEENEN den 17 *november*. Volgens berichten uit Bregenz van den 3, had ook het Vorarlbergische door overstrooming zwaar geleden; het meer van Constanz was overal buiten deszelfs oevers gevaren en de Bregenzener Aeh had in de gemeente Vorkloster alles onder water gezet.

BERLYN den 25 *november*. Den 14 dezer, is, te Koningsbergen, de provinciale landdag voor het eigenlijke koninkrijk Pruisen plegtig geopend geworden. Na eene korte aanspraak van den koninklijken commissaris, begaven zich de leden van gemelde vergadering naar de kerken van derzeiver respectieve godsdienstige gezindheden, om zich, door kerkelijke plegtigheid, waardiglijk tot hunne roeping voor te bereiden.

COBLENZ den 10 *november*. Nieuwe ellende begint de inwoners te drukken; want het water van de Moezel en den Rijn is weder schrikbarend wassende, en dringt van alle kanten in de woonhuizen. Thans, een 9 uren des ochtends, is de overstrooming drie duim hooger gestegen, dan zij den 4 dezer stond. De nood is zeer groot. Als iets wonderbaarlijks meldt men dat, terwijl de rivieren zoo buitengemeen hoog gestegen zijn, het Lacher-meer, dat bij menschen geheugen steeds dezelfde hoogte had, eergisteren plofeling 3 à 6 voet gevallen is.

HANOVER den 24 *november*. Den 19 heeft een vreeselijke brand ontrent drie vierde deelen der stad Elze in de asch gelegd. Behalve de nieuwe kerk zijn 129 huizen en 138 kleinere gebouwen afgebrand; 265 huisgezinnen, uit 119 personen bestaande, zijn van al het hunne beroofd geworden.

In eene meet afgelegene streek heeft een onheil van een anderen aard plaats gehad, vermits den 15 dezer, in het amba Winsen aan de Luhe, een dijk gebroken is, waardoor 8000 morgen land, aan 8 dorpen behoorende, overstromd zijn geworden.

Door de hevige stormwinden zijn er in de dijken der Weser en de Geeste verscheiden breuken ontstaan, waardoor de binnenlanden tusschen Lehe, Geestdorp en Stotel onder water zijn gezet.

FRANKFORT den 24 *november*. Sedert verscheidene jaren bevindt zich in het gouvernement Cherson een Israëlitisch dorp, hetwelk met fraaije welden en linderijen omgeven is; dit dorp is geheel en al door Israëlieten gebouwd en bewoond. Het dorp, Jeze-Nähr, waarbij nog zes andere kleine dergelijke dorpen gelegen zijn, die voor het grootste gedeelte Hebreuwische naam dragen, wordt met dezelve door ontrent vijftig families bewoond. Hunne velden worden goed bebouwd, hoewel in het ganse dorp geen enkel Christen te vinden is. Men herinnert zich dat de laatste besluiten van den Russischen keizer, ten opzichte van Polen, ten doel hebben om de Israëlieten aan den akkerbouw en eene geregelde nijverheid te gewennen. De inwoners slagen voortvarelijk in de vaeteelt. Hun boter en kaas worden zelfs door de Christenen zeer gezocht en duurder betaald dan die, welke uit de overige dorpen afkomstig is. Zij bezitten allerlei goede werklieden, en zij zijn op het punt om eene Synagoge te sichten. Zoodra de oogst is ingezameld, hebben die genen, welke eenig handwerk verstaan, verlof om hetzelfde, met een paspoort der overheid, in de naburige steden te gaan uitoefenen. Des winters zoeken de vrouwen eenig voordeel in arbeid, dien zij voor de inwoners der steden verrigten. Deze jonge volkplanting heeft haren oorsprong en voorspoed te danken aan den heer Nahum Funkelstein, die tegenwoordig hun groot-prevoost is. Door zijne eigene nijverheid heeft hij hen tot den staat gebracht, waarin zij zich thans bevinden. Offchoon zelf rijk, heeft hij zijne kinderen genoodzaakt om zich op den landbouw toe te leggen, en hij zelf heeft er een onvermoebaren ijver en geduld aan besteed.

Van *Constanz* schrijft men, van den 14 dezer, dat die stad door een hevigen brand is bedreigd geworden. Den 11 dezer ontstond er brand in het groot-hertogelijk domein-gebouw, welk uitgestrekt gebouw geheel in de asch werd gelegd. In hetzelfde was eene verbazende hoeveelheid granen benevens 130 ammen wijn geborgen, waarvan niets is kunnen gered worden. Niet dan met groote moeite heeft men den Dom behouden; doch de kapel is zwaar beschadigd geworden.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN den 26 *november*. In weerwil dat ten voordeele van den gescheiden bankier Fauntleroy, die zich bovendien aan valsche handteekening had schuldig gemaakt, door meer dan 14,000, veelal voorname personen, verzoeken gezonden en aan Z. M. aangeboden waren, heeft de koning hem geen gratie verleend, en is de voltrekking van zijn doodvonnis tegen aanstaanden dingsdag bevolen.

Onze couranten zijn thans vol van bijzonderheden, betreffende de ongelukken, welke de laatste stormen aan onze kusten hebben veroorzaakt. Onder anderen is op de reede van Portsmouth vergaan het transportschip de *Admiraal Bulkely*, naar Kasp Coast bestemd, en, behalve de equipage, 100 man troepen benevens verscheidene vrouwen en kinderen aan boord hebbende. Gelukkig zijn echter deze allen gered.

De stad Londen heeft ook veel geleden door de menigte schoorsteenen, welke omgewaaid zijn; ook zijn er eenige gevels van huizen geheel ingestort.

Volgens partikuliere brieven uit *Lisabon* heeft sir W. A'Court, sedert zijne komst aldaar, alles in het werk gesteld om, ten aanzien van Brazilië, eene beslissing te beïpoedigen van den kant des konings van Portugal, maar hebben zijne pogingen voor de vrienden der beide landen het gewenschte gevolg nog niet gehad. Ondertusschen, sedert men te *Lisabon* weet dat de Vereenigde Staten de onaf hankelijkheid van Brazilië plegt erkend hebben, voeden aldaar vele personen de hoop dat die onaf hankelijkheid ook weldra door het Portugesch gouvernement zal erkend worden.

FRANKRYK.

PARYS den 27 *november*. Z. M., de letterkunde en de kunst der my-

styk willende aanmoedigen, voor zoo verre de compositie van stukken bestemd voor de Fransche opera bestemd, heeft, op den 12 der verleden maand, besluit genomen, ten gevolge waarvan er eene jaarlijkse prijsdijnging voor woorden en de muziek van twee operas zal plaats hebben.

De eerste prijs, welke voor den jare 1825 wordt uitgelooft, zal van 4000 franken zijn. Deze prijs zal aan het beste Lyrische gedichte, in drie of vijf bedrijven, op een historisch, nationaal onderwerp, of op een onderwerp van vinding, worden toegekend.

De tweede prijs is van 2000 franken, en zal worden toegewezen aan het beste stuk in een bedrijf, in den comieken of pastoralen trant geschreven. De soort dezer stukken is niet bepaald; doch de administratie zal met vermaak zien, dat de dichters er zich op toelagen, om, in de door hen te behandelen onderwerpen, de groote daden en detigden onzer koningen en zoodanige feiten te binnen te brengen, die de groote mannen van Frankryk tot eer hebben getrekt. Maar welke onderwerpen zij ook verkiezen, is de eerste van alle voorwaarden, dat dezelve eerbied voor den godsdienst, voor de monarchieke grondbeginselen en voor de zedekunde ademen.

Zie hier het plan der Grieken, na dat de Turken zich naar Konstantinopel zullen terug begeven hebben: vier expeditien zullen te gelijk aangevoerd worden, eene tegen Eubea, eene tegen Kreta, eene tegen Zeïroun en eene, de vierde, tegen de kasteelen die in Peloponnesus nog in de magt der Turken zijn, als Patras, Coron en Modon. Het eerste eiland is voor de Ipsarioten bestemd. Varvaki, een rijke Ipsarioot, die reeds in Griekenland is aangekomen, zal een groot gedeelte der kosten dragen. De Hydrioten nemen het tweede op zich; dienaangaande heeft op al de eilanden eene inschrijving plaats gehad. Zoodra de fregatten, welke men zeer zeker in Januarij denkt te hebben, uit Londen zullen aankomen, zal men ze naar den Hellespont zenden, om de hoofdstad geblokkeerd te houden. Daarenboven zal er eene algemeene vergadering der natie voor het derde tijdvak plaats hebben.

NEDERLANDEN.

BRUSSEL den 26 *november*. Bij de nieuwe redactie van het ontwerp van wet op de uitloting der kansbiljetten, welke, na dat de aanmerkingen der onderscheidene sectien op het eerste ontwerp aan het gouvernement waren medegedeeld, in de bijeenkomst van gisteren aan de Tweede Kamer is voorgelegd, wordt het beginsel, om in het aanstaand jaar 1825 eene uitloting te doen plaats hebben voor een tijdvak van dat jaar en de 24 volgende jaren, behouden, alsmede het beginsel, dat het Amortisatie-Syndikaat zal verpligt zijn, om in genoemd tijdvak van 25 jaren te vernietigen een kapitaal van 125 millioenen uitgestelde schuld, met de daarbij behoorende kansbiljetten; maar wordt tevens bepaald, de voornoemde 25jarige uitloting van kansbiljetten te houden in de maanden april, mei en juni, ten einde de houders van uitgestelde schuld en kansbiljetten gelegenheid te geven, om nog deel te nemen aan eene conversie van deze schuld in rentegevende, en zich ten dien aanzien te verklaren voor den laatste februarij. In deze conversie zullen de uitgestelde schuld en kansbiljetten worden aangenomen op den voet, als bij de wet van 27 december 1822 is bepaald (f 1000 u. f. 10-25; f 1000 kansb. f 39-75; beide vereenigd f 50) tegen werkelijke schuld à 60 ten honderd en tegen domein losrenten van het Amortisatie Syndikaat, gecreëerd krachtens art. 7 van genoemde wet, à 88 ten honderd, zoodanig, dat men voor elke duizend gulden waarde aan uitgestelde schuld en kansbiljetten (op den voet van f 50 voor f 1000 van beide) zoude ontvangen f 640 werkelijke schuld en f 700 domein losrenten.

Deze nieuwe redactie, welke men van gouvernements-wege schijnt te verlangen, dat hoe eerder hoe beter aan de beraadslaging der Kamer moge worden onderworpen, is ten dien einde naar de sectien verzonden.

Bij het ontwerp, wegens de algemeene invoering van het muntwezen der Nederlanden, bij de wet van 1816 bepaald, wordt voorgesteld, om de legale cours der Fransche munten te doen ophouden niterlijk voor den 1 januarij 1826, en inmiddels aan de bewoners der Zuidelijke provincien de gelegenheid te geven, om de Fransche gangbare en niet besnoeide muntstukken te verwisselen tegen nieuwe Nederlandsche munt, of tegen gangbare oude munt der genoemde provincien, onder verdere bepaling echter, dat nog gedurende de zes eerste maanden na het tijdstip, waarop de legale cours zal ophouden, de Fransche bijoor en koperen munt gangbaar zal zijn, bij kleine betaalingen, en wel het stuk van 10 centimes voor 4 cents, en het stuk van 5 centimes voor 2 cents.

De regering dezer stad, vernomen hebbende, dat verscheidene ouders, welke kinderen door de kinderpokken worden aangetast, deze ziekte geheim houden, en zoo veel mogelijk willende zorgen, dat deze kinderen niet worden het slagtoffer van vooroordeel of zorgeloosheid, heeft dezer dagen gelast, dat zoodra een kind door de kinderpokken wordt aangetast, de ouders zulks aan den commissaris van politie zullen mededeelen, op straf van f 3 à f 6 en eene gevangenis van drie dagen; dat de geneesheeren, welke deze kinderen behandelen en verzuimen eene dergelijke opgave te doen, op dezelfde wijze zullen gestraft worden, en dat de onderwijzers, schoolhouders, fabriekanten enz., welk een niet gevaccineerd kind aannemen, eene boete zullen verblijven van f 50, onverminderd de straffen van hunne geslachten of werkplaatsen.

Het hof van assises van Antwerpen heeft gisteren uitspraak gedaan in de zaak der dame *Hermind van Welbergen*, beschuldigd van vrijwillig en bezopzet, in den nacht vanden 6 op den 7 augustus li, bareh man, *Jan Christiaan Lichtenveld*, in leven luitenant-kwartiermeester, omgebracht te hebben. Zij is tot ewigdurenden dwang-arbeid, openbare tentoonstelling en brandmerk met de letters T. P. veroordeeld. Het hof heeft de beschuldiging van opzet niet aangenomen. De behandeling dezer zaak heeft drie dagen geduurd.

GRONINGEN den 25 *november*. Onder meer andere Noordische vogelen, welke hier dezer dagen zijn komen aanvliegen en ons een harden winter voorspellen, is er vooral een te Haren gevangen, die hier zeer zeldzaam gezeerd is te weten: de *Breedbekte Fransevoet* (*Phalaropus Platyrhynchus*, Temm.). Deze vogel houdt zich gewoonlijk in Siberie en in andere Noord-Oostelijke deelen van Europa, in het Noorden van Azia en Amerika op. Dit individu is door D. van den Berg, corresponderend lid van het genootschap ter bevordering van natuurlijke historie alhier, aan het museum van natuurlijke historie onzer hooge school gezonden, waar het zoo veel te meer welkom was, om dat niet alleen deze soort; maar dit geheele geslacht van vogels nog in hetzelfde ontbrak, en hierdoor dus een belangrijk ledig wordt aangevuld.

NYMEGEN den 30 *november*. De rivier de Waal voor deze stad is weder vallende, en wel in de laatste 24 uren 5½ Ned. duimen. Dezelve stond den 28, 5 allen 91 duimen; den 29, 96½ duimen; en heden weder 5 allen 91 duimen. De berichten, die men van allerwege ontvangt, zijn allergeruststellendst. Zelfs van Keulen schreef men ons gisteren, dat het water in

